

MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARDA XALQ OG‘ZAKI IJODI VOSITASIDA MILLIY G‘URUR HISSINI SHAKLLANTIRISH

Samarqand viloyati

Kattaqo‘rg‘on shahar

6-DMTT

Katta guruh tarbiyachisi

Shukurulloyeva Shahzoda

Annotatsiya. Sharq xalqlari pedagogik tafakkuri maxsuli bo‘lgan milliy g‘urur tarbiyasining didaktik vositalarini aniqlash, tizimlashtirish, maktabgacha ta‘lim jarayonida amaliyotida tarbiyalanuvchilarda milliy g‘ururni shakllantirishda tarbiyachi va ota ona hamkorligi ta‘minlash bolani ma‘naviy jihatdan rivojlantirishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Maqolada maktabgacha katta yoshdagi bolalarda xalq og‘zaki ijodi vositasida milliy g‘urur hissini shakllantirishning pedagogik zaruriyat sifatida ayrim tahlillar berilgan.

Kalit so‘zlar: xalq og‘zaki ijodi, milliy g‘urur, ijtimoiy pedagogik zaruriyat, milliy iftixor ruhida tarbiyalash, milliy madaniyatni rivojlantirish, barkamol shaxs kamoloti, innovatsion ta‘lim-tarbiya.

Абстрактный. Выявление и систематизация дидактического инструментария воспитания национальной гордости, являющегося продуктом педагогического мышления народов Востока, обеспечение сотрудничества педагогов и родителей в формировании национальной гордости у детей в период дошкольного образования является важным фактором в служит духовному развитию ребенка. В статье представлен анализ педагогической необходимости формирования чувства национальной гордости у детей дошкольного возраста посредством народного творчества.

Ключевые слова: фольклор, национальная гордость, социально-педагогическая необходимость, воспитание в духе национальной гордости,

развитие национальной культуры, развитие всесторонне развитой личности, инновационное образование и воспитание.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari xalqimizning o'ziga xos ma'naviy axloqiy, intellektual merosi hamda milliy, insoniy, bir so'z bilan aytganda umumbashariy qadriyatlarimizga asoslangan holda shaxs tarbiyasining insonparvarlik ruhida sug'orilgan o'ziga xos uslubini joriy qilishni taqozo qiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida muntazam tashkil etiladigan, tarbiyalanuvchilarni "Vatanga sadoqat milliy g'urur va buyuk ajdodlar ma'naviy merosga hurmat ruhida tarbiyalashga qaratilgan ma'naviy-ma'rifiy tarbiyaviy ishlar jarayonida xalqimizning boy ma'naviy-madaniy merosi, sharqona va umumbashariy qadriyatlar asosida mamlakat millat kelajagini belgilaydigan ilg'or g'oyalarni, millatlararo dustlik, hamjihatlikning ahamiyatini, yurtimizda tinchlik va barqarorlikni saqlashning zaruriyati va mohiyatini yoshlar qalbiga singdirish jarayonlariga refleksiv yondashuv (o'tmishga, hodisa va voqelikka tahliliy yondashuv)ni tatbiq qilish bugungi kunda o'ziga xos ahamiyat kasb etadi. Mazkur jarayonlarda refleksiv yondashuv asosida tarbiyalanuvchilarning hodisa va voqelikni tahliliy o'rganishga qaratilgan faoliyatini joriy etishni nazarda tutadi".

Mustaqil davlat talablariga javob beradigan yosh avlodni tarbiyalash, kadrlar tayyorlash, uzluksiz ta'lim tizimini yaratish bugungi kunning eng dolzarb muammolaridan biridir. Milliy qadriyat va an'analarimizga asoslanadi. Keyingi yillarda mamlakatimiz ta'lim muassasalarida yoshlarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga katta e'tibor qaratilmoqda.

Fypyp – so'zi faxr, iftixor, faxrlanish, mag'rur, quvonch, kabi ma'nolarni anglatadi. Mumtoz she'riyat va nasrlarda, faxriya va dostonlarda, xalq og'zaki ijodida ham yuqoridagi so'zlar ma'nodosh (sinonim) laridan foydalanilgan. O'zbek tilining izohli lug'atida g'urur so'ziga quyidagicha sharx berilgan. Insonning biror narsadan mamnun bo'lib, faxrlanish hissi, faxr iftixor hisoblanadi. Milliy g'urur – muayyan millatning tarixiy o'tmishidan, milliy qadriyatlardan, jahon miqyosida asrlar osha tan olinib kelinayotgan fan, din, adabiyot, san'at va madaniyat yutuqlari va ularni yaratgan

daxolardan tarixiy obida va yodgorliklardan milliy urf-odatlaridan faxrlana olish hissidir.

Bolalar ongida milliy o'zbekona iftixor tuyg'usini shakllantirish va axloqiy tarbiyalashda va muammolari ustida ishlashda, albatta bolaning yoshi dunyo qarashi va oilaviy sharoiti inobatga olinishi kerak: 1.O'yinga moyillik. O'yinlar yordamida bola umumqabul qilingan xulq to'g'risida bilimlarni egallaydi. O'yinlarda, boshqa faoliyat turlariga ko'ra ko'proq boladan qoidalarga rioya etish talab etiladi. Bolalar ularni buzganga alohida e'tibor bilan tanbeh beradilar. Agar bola ko'pchilikning fikriga bo'ysunmasa, unda u ko'pgina yoqimsiz so'zlarni eshitishi, o'yindan chiqishi ham mumkin. Bunda bola boshqalar bilan hisoblashishga o'rganadi, adolat, haqiqat, rostgo'ylikdan dars oladi.

2.Bir maromdagi faoliyat bilan uzoq shug'ullana olmaslik. Psixologlar ta'kidlaganlaridek, 6-7 yosh davridagi bolalar o'z diqqatlarini 7-10 daqiqadan ortiq bir predmetda saqlay olmasliklarini ta'kidlaydilar.Bundan ortiq vaqtda bolalar chalg'iy boshlaydilar, o'z diqqatlarini boshqa predmetlarga ko'chiradilar, shuning uchun mashg'ulotlar vaqtida faoliyat turlarini tez-tez o'zgartirish zarur. 3.Tajribaning yetishmasligi sababli axloqiy tasavvurlarning yetarli aniq emasligi. 4.Shuningdek, amalga oshirish tartibi va amaliy qo'llash o'rtasida ziddiyatlar bo'lishi mumkin. 5.Kattalar va tengdoshlari bilan muloyim muloqotni qo'llashning bir tekis emasligi (kundalik hayotda va uyda, bog'chada va ko'chada).

Katta maktabgacha yosh davrida bola muloqotga kirishish davomida o'z fikrini, ichki his-tuyg'ularini va taassurotlarini namoyon etadi; oila va guruhda tashkil etilgan mehnat faoliyatida ishtirok etadi; o'z suhbatdoshiga iltimos yoki ma'lumotni ayta oladi; mustaqil, kattalardan bevosita mustaqillikni erkin namoyon etadi, yordam ko'rsatishga tayyor; tanish insonlar bilan oson muloqotga kirishadi; tushunchalarda yoritilgan ijtimoiy hulq qoida va me'yorlariga bo'ysunadi (mumkin, man etiladi , yaxshi, yomon, kerak); boshqa bolalar bilan doimiy do'stona munosabatlarni qo'llab-quvvatlaydi".Bu davr bolaning hayotiga juda mas'uliyatli yondashgan holda, bolalarda milliy-ma'naviy,

axloq ko'nikmalarni shakllantiriladi, bolada atrofdagilar hamda jamiyat a'zolariga nisbatan ijtimoiy munosabatlar qaror topadi. Bu esa, 5-6 yoshdagi bolalarning asosiy mayllarini tashkil etadi. Bular o'z-o'zini anglash, o'zligini namoyon etish, egallagan bilimlarini o'z faoliyatiga tatbiq qilishga bo'lgan kuchli intilishlarda ko'rinadi.

Milliy g'urur – milliy qadriyat, birdamlik va hamjihatlik tuyg'usi zaminida shakllangan vatanparvarlikni ham o'z ichiga oladi. Yosh avlodda ona zaminga bo'lgan muhabbat, u bilan faxrlanish qanchalik kuchli bo'lsa, Vatanni sevish, yuksak darajada e'zozlash kuchaysa, har bir inson o'z vatani tarixi, milliy qadriyatlari, o'zining ona tili, madaniyati, milliy urf-odatlari, an'analarini mukammal bilsa, millat taqdiri va istiqboli haqida chuqur tasavvurga ega bo'lsa, mustaqillik shunchalik mustahkam va barqaror bo'ladi. "M.Quronovning fikricha, milliy g'urur – muayyan millatga mansublik va ushbu millat tomonidan jahon madaniyatiga qo'shilgan hissadan faxrlanish, shuningdek, o'zi mansub bo'lgan millatga sadoqatli bo'lish hissini tuyish va bu yo'lda amaliy faoliyat ko'rsatishdan iboratdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.G'anieva Dildoraxon Muqimovna. (2022). THE IMPACT OF MEDIA ON THE FORMATION OF SOCIAL CONSCIOUSNESS IN OLDER PRESCHOOL CHILDREN. Conferencea, 129–134. Retrieved from <https://conferencea.org/index.php/conferences/article/view/41>
2. Ричардсон. Дж. Мысленные образы: когнитивный подход/ Пер. с англ.; науч. ред. А. А. Гостев.— М.: Когито-Центр, 2006. 174 б.)
3. Саидкулов Ш. Узлуксиз педагогик таълим ва малака ошириш муаммолари.
4. Guzal, Nazirova. "MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARDA IJTIMOY ONGNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI." *Yosh Tadqiqotchi Jurnal* 1.5 (2022): 35-39.
5. Guzal, Nazirova. "PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF THE FORMATION OF SOCIAL CONSCIOUSNESS IN PRESCHOOL CHILDREN." *Yosh Tadqiqotchi Jurnal* 1.5 (2022): 40-46.
14. Malikovna, Nazirova Guzal.

"MODERN APPROACHES TO THE EDUCATIONAL SYSTEM OF PRESCHOOL ORGANIZATIONS." INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES ISSN: